

Nro. 24.

A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken September 19-ik napján

1806-ik esztendőben.

B é t s.

A mi virtust és érdemeket nemcsak betsülbi tudó, hanem meg is jutalmaztatni kívánó Kegyelmes Fejedelmünk, nagy méltóságú Szentiváni Szentiványi Ferentz Ország Birája Eö Exc.ját régi sok érdemire nézve nyolcz ezer forintokból álló kegyelem fizetéssel és a Sz. István Rendje Nagy Keresztjével való megtisztelése mellett nyugodalomra bocsájtani, és helyette Gallicianak mostani Fő Kormányozóját nagy méltóságú Ürméni Ürményi Josef Eö Excellentiáját Ország Birájává választani méltóztatott.

Nagy Britannia.

Portsmouthból Aug. 27-kén. A' mi Quebeci kereskedő hajóink szerentsésselbek valának, nunt-

A a

sem v éltük volna. Csak 6 tot fogtak és égettek-fel közzülök a' Frantziák. A' többek külömbkülömb útakat vévén magok eleibe, megmenekedtek. Bonaparte Jeromos, a' kí a' maga Veteránussával a' Villaumez vezérlése alatt lévő hadi hajóktól elvíván, hazafelé evezett, fogta el őket. A' 6 elégett hajóknak gazdáik (Master) közzül 4, ide a' Portsmouthi kikötőhelybe, 2 pedig a' Falmouhiba érkeztek-meg, minekutanna őket Bonaparte Jeromos valami előtalált Amerikai hajókon szabadon elbocsátotta. Mintnogy már ekkor, midőnt. i. ezen hajós gazdákat a' Frantziák az Amerikai hajókra által küldötték, Brest tájján jártak, gondolni lehet, hogy szerencsén békapta a' Veteranus valamelyik Frantzia kikötőhelybe *Jeromos* Kapitánt. Ezen 6 hajós gazdákon kívül, még harman találtattak a' Veteránuson, kiknek hajóikat hasonlóképpen elfogta és elégettette *Jeromos*. Hogy az *Eagle* nevű szállító hajónk, a' mely a' 6-ik Regimentünknek egy részét hozta, tölle, a' kitől hasonlóképpen sokáig kergettetett, megmenekedhetett, csak annak köszönhetjük, hogy a' *Veteranus* igen rosszszul evez.

„*Bonaparte Jeromos* nyájasan viselte magát embereinkhez. Elfogatott hajó-gazdánk panaszoitak néki, hogy igen rosszszul és csak köz emberekkel egyenlőképpen tartatnának. Na csak várakozzának egy kicsit; így felelt *Jeromos*, 's azonnal rendelést tett, hogy vigyék által őket egy Amerikai hajóra, a' mely Angliába szándékozott; hanem kiszabta az Amerikai hajóknak az útát, hogy mely felé mennyenek, ne hogy valamiképpen az o'álkodó Anglus hadi hajókat előtalálják, és őket a' Veteranus felől tudósithassák, 's utánna igazíthassák.

A' hajós gazdákon kívül a' tudó ifiak is haza bocsátattak; csak a' hajós legények tartattak meg a' Frantzia hajón, mint hadi fogjok, a' kik mind egygyütt 120-szan voltak. Augustus 15-kén fogattak-el. A' Quebeci kereskedő hajók, a' mellyek hazafelé evezek, mind egygyütt 20-szan voltak. Hogy minnyájok el nem fogattak, annak is köszönhetik, hogy a' Fregát, a' melly őket kísérte, hátra maradván és a' Veteráoussal tsitázván, az által az előre bocsátott terhes hajóknak időt és alkalmatosságot tsinált arra, hogy elszéledhessenek, és kölömbkülömb csoportokban evezvén, nagy részt megmenekedhessenek.

Mihelyest a' Tengeri Kancellaria ezen környülállásokat megértette, azonnal hírt tétetett sietve a' Telegrafus által a' Plymouthi kikötőhelyben, megparantsolván az ott lévő *Louis* nevű Admirálisnak, hogy leg kisebb késedelmezés nélkül evezzen ki a' tengerre, minthogy *Jeromos* után bizonyosan *Villaumez* is hazafelé evez. Admirál *Louis* azonnal ki is evezett 6 Linea hajókkal és egy Fregáttal. — Egyéb kikötőhelyeinkbe is sebesen evező hajók küldettek-el, olyan híradással, hogy minden hadi hajós osztályaink mennyenek jó készülettel eleibe a' haza felé közelítő ellenségnek.

Örömmel írják a' Londoniak, hogy a' Jamai-kából útra indúlt gazdag kerekedő hajós seregek, a' *Villaumez* vezérlése alatt lévő ellenséges hadi hajóknak, minden olázkodásaik mellett is szerentsésen haza érkezett. Tsak annak köszönheti szerentsés meg érkezhetését, hogy az ellenséges vezér jó idején nem vehetett tudósítást a' felől, hogy merre felé fognák kereskedő hajóink útjokat ven-

ni. Midőn a' *Mexikói* tengerről kijöttek, 40 tengeri mértföld távolságra eveztek-el a' Villaumez hajós serege mellett.

Olasz Ország.

Az Olasz Országból jövő tudósításokat nem lehet érzékeny megindulás nélkül olvasni olly rettentő színekkel festik a' szerentséiten Calabria állapotját. Egész helységek lesznek, rész szerént a' felzendült pártos nép, rész szerént a' megboszszankodott Frantziák haragja áldozat jává. A' kit valamellyik fél ellenségei közzül kezére kerithet, minden kegyelem nélkül le mészároltatik. A' pártosok a' tartomány természeti fekvésétől fedeztetvén, felette sok kárt tesznek az őket üldöző Frantzia seregekben. A' Nápolyi egész Birodalmat Abruzzótól kezdve Calabria szélső határáig Északról dél felé szakadás nélkül keresztül vágó magoss hegyek legnagyobb szolgálatjokra vagynak a' pártosoknak. Az ezekből eredő és a' két tengerek felé folyó számos vizek ugyan is, az ezeken lévő hidakat mindenütt elrontván a' pártosok, felette veszedelmes akadályoztatják a' Frantziákat. Melly miatt sokszor kéntelenek nézni miképpen vonják bé amazok magokat a' járhatatlan hegyek közzé, és miképpen ölik 's sebesítik kedvek szerént a' meredek kősziklákról le felé a' hozzájuk közelítő Frantziákat, a' nélkül, hogy ezek valamit tehetnének ellenek. Ide járul vad és kegyetlen természete tulajdonságok a' Calabriaiaknak. Az emberiség elirtózik hallására a' minden napi kegyetlenségeknek. Minden város és falú, mellyet a' megboszszankodott gyözedelmesek a' lángok prédájává tésznek, csak neveli számát ellenségeiknek. Rövideden a' boszsz állás és kettségben esés a' leg irtozatosabbá te-

szi ezen hadakozást, azok között, mellyekről a' történetek emlékeznek.

Közelébről egy felette véres ütközet esett a' Frantziák és a' pártosok között, mellyet ekképpen írnak le a' Nápolyi és Majlándi tudósítások. A' pártosok mérészlették meg támadni a' Marengói és Austerlitz-i Vitézeket; A' dühösség mellyel a' két fél egymás ellen viasködött, jó darab ideig kétségesse tette a' győzedelmet, míg nem utóljára a' Frantzia seregek' példa nélküli való vitézsége tsak ugyan erőt vett a' pártosokon, kik közzül hat ezeren maradtak a' tsata-piatzon. A' Frantziák vesztese sem tsekély vólt. A' fogjoknak tellyességgel nem adott pardon, hanem minnyájan le kövöldöztettek. A' meg maradtok a' hegyek közzé vonták magokat. A' térhellyek lakosai, a' hol fegyverrel találtak, minden kegyelem nélkül le mészároltatnak, és házaik a' pusztítás és lángok prédájivá tétetnek. BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' régibbetske *Calabria*-tudósítások szerént midőn a' Marschall *Massena* armádiája a' Sakernói széleken meg-jelent, a' pártosok fel prédálták Sarsonit, Viggianót, Montemurcot, Spinasot, Tramutolat és Carletót, és Sarconinál egygyesítették erejüket. Ellenek egy polgári serég és 500 Frantziák küldettek. Az' Insurgensek két papoktól vezéreltetvéa, olyan formán mutatták magokat, mintha védelmezni kívánnák magokat, de a' leg első meg támadtatásra mingyárt Viggiano felé nyomultak vissza. Sarconi fel égettetett, és a' Frantziák Viggiano felé előbb mentek. Itt a' pártosok, két tűz közzé szorittatván, rész szerént le ölettek, rész szerént el szélesztettek. Midőn a' pártos *Lauria* várossa felé közelítő *Massena* azt reménylette volna,

hogy annak lakosai eleibe egy kegyelemért esdek-
lő deputatziót fognának küldeni, úgy találta, hogy
azok a' pártosokkal egygyesülve ellentálláshoz ké-
szűnek. Mellyre nézve a' várost körül vétette és
hamuvá lövöldöztette. A' lángoktól megmenekedett
lakosok golyobis és fegyver által vesztették el éle-
teit. Minden pártos csoportok között a' követett-
el meg eddig legnagyobb kegyetlenségeket, melyet
a' nemrégiben agyon lövettet *Rodio* nevű *Insur-*
gens Vezér' özvegye vezérel. E' magát boszszuál-
las' Seregenek nevezi, és a' ki ennek kezébe esik,
kik eresett kinzások között gyötretik halálra.

Frantzia Birodalom.

Párisból, Sept. 3 kán. Kapitány *Bonaparte Je-*
romos Aug. 16-kán érkezett meg Frantzia országba.
Az ő hajója a' *Veteranus*, igen méltó módon inne-
pette a' *Napóleon* születése napját Aug. 15-két. Ez
nap' jó reggel elől találta a' *Quebec* től jövő *Anglus*
kereskedő hajókat, a' mellyek közzül kilentzet el-
fogván, az embereket és a' rajtok' talált betesebb
portékákat a' maga hajójára által szállittatta, 's
a' hajókat azután felgyujtatta és felégettette. Ezen
hajók, hajóknak való fákkal, szurokkal, bőrrel és
egyéb efféléekkel voltak terheltegye. — Ezen tudó-
sítást a' *Moniör* adta ki körülállásosan, emli-
tést tévén egvebek között arról a' történetről is,
a' mellyet egyéb tudósításokból már régen tudunk,
hogy t. i. *Anglus* Admirá is *Cochrane* a' *Villaumez*
vezérére alatt lévő Frantzia hajós sereggel *Sz. Ta-*
más szigeténél találkozáván, a' helyett hogy véle
megalkozni kívánt volna, inkább futásban kereste
megmaradását. — Továbbá azt is említi még a'
Moniör, hogy, mely végheletlen kárt tettek az ideán
a' külömbkülömb Frantzia hajós csoportok az An-

gliai kereskedő hajóknak. Leg alább is 300-ra teszi az azoknak a számát, a melyek a Frantziák által vagy elfogattattak, vagy semmivé tétettek.

Párisból Sept. 5-kén. Ma a Monitör is kihirdeté azt, hogy az Orosz Császár az *Oubril* úr által aláíratott beke-séges Aikt meg nem erősítette. Hirdetésének ez a foglalata: — „

„A *Posoni* békeségkötés, a Pruszsia és Frantzia országok között való Szövetség, és mindének felett az Austerlitz-i ütközetnek, a böltsesség' regulaival megegyező, politikai, és katonai követke-zései, melyes lehetetlenséggé tették vala az Orosz Birodalomnak azt, hogy Európának tsendességét megzavarhassa: a melynél Frantzia országnak semmi egyéb-re nem vala szüksége. Eppen olyan bizodalankodással mint nyughatalankodással var-hattuk, hogy léthassuk, mi némü határozáson fog-na az Orosz Udvar megállapodni, midőn azon-köben *Oubril* Urat Bétsbe érkezni szemléltük. Ez a Minister megjelenve *Rochejoucault* urnál, pasz-szust kért tőle Páris felé. *Rochejoucault* Ur úgy ítélte, hogy neki erre hatalmat kellene várni. Tu-dósította tehát a maga Udvarát az Orosz Minister kívánsága felől, a melytől olyan választ vett, hogy ennek haladék nélkül adjon paszszust: mivelhogy, ha szintén *Napoleon* Császárnak mindeukori kíván-sága volna is az, hogy az Orosz Birodalomnak meg ne engedje azt, hogy a maga hatalmanak nataran kívül való dolgokba, és országa' fekvésé'hez idegő értékezésekbe avatkozzék: tsakugyad nem keveseb-bé ohajtotta ő Felsége a' mind két Stausokra néz-ve hasznos megegygyezést is. *Oubril* ur Julius 9 kén Párisba megerkezett; magát a' külső dolgok-ra ügyelő Minisiernél bemutatta, 's néhány egy-

gyütt való beszélgetések után a' maga tellyes hatalmárul szóló irást beadta, a' melly által néki a' leg tellyesebb és leg kiterjesztettebb forma szerépt való hatalom adódott az alkudozásra, és a' két Hatalmasságok között való békesség kötésnek végrehajtására, és aláírására. —

„Hír tételődvén mind ezekről a' Császárnak, ő Felsége, mint a' maga tellyes hatalmú Ministerét, Statustanátsos és Kabinetemi Titoknok *Clarke* urat nevezte ki, és réá bizta, hogy az *Oubril* Urnak adott hatalommal megegyezőleg alkudozzék, és hajtsa végre, és írja alá az Orosz Császárral való békességet. Ezen tellyes hatalmú Ministerek szabadlan figyelmetességgel néki adták a' rájuk bízott munkának magokat; 's végeztre, nagy számú Conferentziák után, Julius' 20-kán aláírodék a' békesség: midőn ez az Alkú közönségessé leszen, egész Európa meg fogja ítélni, hogy az egygyezés mind két részre nézve egy formálog tisztességes volt. Az ellenségeskedésnek azonnal meg kell vala szünni, és e' meg is szünt Frantzia, ország részéről. A' helybehagyatott Kötésnek ki kell vala Augustus' 15-kén tseréltetődni; a' melynek tellyesége felől leg kisebb kétség sem lehetett, mint-hogy mind a' két részről való alkudozó Követek felől tudva volt, hogy Fejedelmeiknek megbízott embereik légyenek, a' melyhezképpest ők úgy is folytatták ezen alkudozásokat, mint az ő meghatározott tellyes hatalmok hozta magával, és nem úgy, a' mint szokott történni az olyan alkudozásban, a' hol az alkudozók nem tudván hogy van-e tellyes hatalmok, azt ezzel a' fenntarsással fejezik ki: *sub spe rati*. —

„*Buffin* úr azonközben az Orosz Birodalomban

lévő Frantzia Konzuli Kancellaria' Elölülője tegnap Petersburgból hazaérkezék, és olyan újságot hozta, hogy a' Ministerek között esett változások, az Orosz Országlószéknek ujji princípiumai, és az a' rendkívül való tehetőség, a' melyet ezen környülállások között tudott az Anglus rész, magának az új Ministeriumban találni, azt okozták, hogy a' 20-ik Juliusi Alkú ne erősítették meg. —

„Igy tehát, a' Frantzia és Orosz Birodalmak között való ellenségeskedésnek ismét el kell kezdődni. Azok az emberek, a' kik fejeik a' népek' egyebetlenkedéseiknek, a' kik játékot tsinálnak a' háborúnak nyújtásából és sokasításából, 's a' Státusoknak felforgatásából, felette érzéketlenek. Az Ulmai és Austerlitzji győzedelmesek még zászlóik körül egygyesülve, és a' győzedelmek mezeihez közel vannak. Ezek nyúghatatlansággal várják, hogy egy mozdítást tegyen rajtuk az a' lélek, a' mely őket eleveníti; *Mens agitât molem, etc.* Egyéb eránt, még eddig semmi fel nem tétetheti véllünk a' szárazon való hadakozásnak megújítottódását. A' Státusokat illető végzések a' Gondviseles' titkai. Az ő boldogságok és ditsőségek az Országlószékeknek böltsességeken fundalódik. A' Császár azonközben és a' Frantzia nép, minden esetre készen vannak; az ő Felsége seregei mindenütt meg fognak jelenni, a' hol a' tsendességnek, 's a' tartós és ditsőséges békességnek megerősítettetésekért tsátározni, szükséges leszen.“

Német Birodalom.

A' Lauenburgi Hertzogségnek a' Swéd Király seregei által lett elfoglaltatásáról ezeket írják bővebben: —

Az az Országlószék, a' mely még a' békes-

ség' idején a' Lauenburgi Herczogséget a' Hannoverai Választó Fejedelem (Anglus Király) nevében kormányozta, ilyen Hirdelést tétetett közönségesé: — „Minekutánna ő Felsége a' Swéd Király a' maga fegyveres seregei által ezen Herczogséget a' mi igen kegyelmes Királyunknak és Urunknak nevében elfoglaltatta volna, olyan rendes érkezett ő Swéd Felségétől hozzánk, hogy ennek Országlásbéli Kormányozását ismét által vegyük, és ennek régi Konstituzióját vissza állítsuk. Ehez képpest az új Elntéző (Prusszus) Komiszsziónak semmi rendesait továbbá teljesíteni nem kell; az eddig való Királyi czímereket és egyéb jegyeket vissza kell helyeikre rakni; az idegen címereket le kell szedni és kézhez kell szolgáltatni, úgy mindazonáltal, hogy mind ezek minden szembetűnőség és törvenyelenség nélkül meynyenek végnez. Ismét a' régi vamtáblákat kell kifüggeszteni. Azonközben, hogy minden további kedveltenségeket elkerülhessünk, úgy itélük, hogy a' közönséges jóvedelemből csak ugyan nem kell még most tovább való rendelésig semmit Hannoverába küldeni, etc. etc.“ — Így hát nem csak *Lauenburg*, hanem egész *Hannovera* vissza mebbe az Anglus Királyhoz; így tehát kezdenének lassanlassan, az ujjhadakozásra mutató mozgásoknak okai kinyilatkozni, etc.

Berlinből Sept. első napján. — Itt nagy figyelemességgel várják egy Kurirnak Párisból való vissza érkezését. *Württembergi Eugénus* Princz is vezérévé tétetett az egy új Prusszus seregnek, a' ki ezen napokban Stuttgartból Berlinbe érkezett. — *Minister Hardenberg* egy doolta ismét *Berlinben* tartózkodik. — *Berlinben* az a' hír folyt ez idő tájban, hogy *Constantinus* Orosz Nagy Herczeg minden orán

oda fogna érkezni — és hogy a' Sléziai lakosoknak tudtokra adattatott volna, hogy nyári takarmányaiknak a' mezőkről való bé hordásával siessenek, minthogy idegen seregek fognának ott minden órán által utazni

A' *Westphaliában* formálódó Pruszsus armadiának fekvéséről még eddig, csak ennyit olvasunk meghatározva; — A' Generalis Blücher vezérlése alatt lévő Westphaliai armadiának előljáró tsapatja Teich-tétől fogva Wesel felé nyúlik. Ehez az előljáró tsapathoz tsatórták magokat azok a' Pruszsus seregek is, a' melyek eddig Napkeleti Frieslandiában és Osnabrückben voltak őrizeten. A' Frantziák a' Bentheimi és a' Burg-Steinfurti vidékeken fészkeltek meg ismét magokat.

A' felől, hogy a' Swéd Király a' Pruszsus kikötőhelyeket a' megszállás alól feloldoztatta, és ezeknek kereskedéseket felszabadítottatta volna, igen bizontalanul írtak eleinten az Északi tudósítók. Előbb azt írják, hogy egyáltalában egészszen felszabadította azokat a' Swéd F. ge — az után nem soká, hogy ismét bészárta volna. Mind ezeket a' bizontalanságokat pedig már mostilyen magyarázat által igazítják meg ezen írók: hogy t. i. a' Pruszsus kikötőhelyeket tökéletesen még eddig telyeséggel fel nem szabadította a' Swéd Király, hanem csak az eránt adott rendelést hadi hajónak, hogy a' neutrális hajókat botsássák azokból szabadon ki és jöj oda. A' Pruszsus hajók és portékáknak ellenben még telyeséggel meg nem engedtetett a' szabad ki és bemenetel

Most már a' Bavariai 's nevezetesen a' Franconiai vidékeken fekvő Frantzia sereggek is olyan mozdulásokat kezdettek hirtelen tenni, a' melyek

által nem azt jelentik, hogy a' Rénus és Páris felé siethének. Az *Ansbachból* Sept. 9-kén indult levelekben ezeket olvassuk az ő ujj mozdulásaikról — „Két napok alatt valamint Princz *Porte-Corvóhoz*; úgy a' véle egygyütt Ansbachban lévő Bavarus Generálishoz Gróf *Minuczihoz* is néhány Staféták érkeztek. A' sok katonai posták, a' melyek az ólta minden felé széllyel küldtetettek, és még most is szünet nélkül küldtetetnek; azt jelentik, hogy valamely ujj dolognak kellett magát előadni, a' melynek az is egy jele lehet, hogy a' Princz *Porte-Corvó* Udvarában valósággal hozzá fogtak a' pákcoláshoz, és úthoz készülnék. — Mint haljuk Gr. *Minuczi* a' Norimbergában öszszegyülekező 4000 emberekből álló Bavarus sereg' vezérlésére megyen. A' *Norimbergában* tartzkodó Fr. seregek ellenben olyan rendelést vevének tegnap, hogy Sept. 11-kén jó reggel minden motyójikat hátokra vévén a' *Fürthi* térségre szálljanak ki megvizsgálta-tás végett, és senki nem gondolja hogy ez úttal onnét többé *Norimbergába* vissza jöjjenek. A' *Kitzingenben* lévő Frantziák hasonlóképpen útnak készültek 4 napok alatt, azoknak adván ott helyet, a' kik eddig Ansbachban fekütek.“

Minden *Bavarus* tudósítások szerént s zakadatlanúl folytatják az *Austriai* hadi fogjok útjokat, 400 emberekből álló csoportonként, haza felé. — A' *Rednitz* mellől ekképpen irtak Sept. 9-kén: — „*Braunau* vára Sept 6-kán az *Austriai* seregeknek által adatott; és ez az ujjság tsupa valóság.“

Magyar Ország.

Gömör Vármegyéből, Augustus hónapjának vége felé. Kis-Aszszony havának közepette, volt az a' felejthetetlen időszakasz, melyben, Tek. Gö.

mör-Kis-Honttal törvényessen egybe kaptolt Vármegye, azt tapasztalta, a' mit ez előtt soha sem. Tudniillik különös szerentséje volt, Magyar Ország Felséges Nádor Ispányát, Ő Császári Királyi Fő Herczégységét *Jósefet*, maga kebelében tisztelni, ki is, több Nagy Mélt. Fő Uri-Utitársaival, jelesül Gróf Szapáry, Gróf Nádasdy, Kir. Tanácsos Végh, 's más fő Urakkal, e' folyó hónap 12-dik napján Tek. Neograd Vármegye' határait elhagyván, Rima Szombat várossába szerentséssen érkezett, ott, a' Vármegye házába szálván, Báró Luszinszky János Császári Kir. Arany-Kútsos Kamarás Úrtól ebédvel meg-tiszteltett, 's az után egyenesen megye béli Tiszoltz mező várossa felé sietett hálásra. Megtekintvén ott Augustus 13-kán reggel, a' Vas-olvasztó és öntő hámrokat, Murány helysége féle folytatta útját, hol, ama maredék, majd hozzá férhetetlen, és emberi nyomot nem szenvedhető kösziklákon épült híres Murány várát meglátogatta, 's ennek most is kevélykedő om-ladékit szemügyre vevén, által ment arra a' Király hegyére, melly, mind magasságára nézve, alkalmasint szemlélhetvén onnan Zólyom, Liptó, és Szepes Vármegyéket, mind pedig a' XV-ik században ditsőségessen uralkodott *Első Matyás* Királynak ott létéről a' mint azt, a' tetőn fekvő kőnek homályos rajzolatja mutogatja (a) emlékezetre méltó. Itt

(a) Bél Mátyás, Magyar Ország' Históriájában, hitellessen tudósít azon kövön ki vésett Fellyül írásnak foglalatjáról, mely következendő volt: „Hic Hospitatus Est Matthias Rex Hungariae anno 1474. Privatum Commodum — Latens Odium — Juvenile Consilium. Per Haec Tria Omnia Pereunt Regna.

Nagy Mélt. Csábraghi és Szitnyai Gróf *Koháry Ferencz* Murányi Uradalmabéli Tisztviselőitől, a' végre fel állított deszka hajlékban ebéddei, 's le menvén onnan, Sumjátz nevű helységben, vatsorával tiszteltetett meg Ő Herczagsége. Augustus 14-kén dél után, Fels. Nádor Ispányunk a' hegvek között le botsátkozván a' térségre, egy óra tájban, Csász. Kir. Tanácsos *Sturmann Márton* Ur. Nagy Rötze mellett épült derék Vas-olvasztó 's öntő há morjainál állapotott meg; ennek Birtokosságátúl Nagy Méltóságához képest illő Tekintettel 's ékes beszéddel fogadtatván, a' vas öntő műhelybe indúlt; melybe bé lépni akarván, figyelmetességét magokra vonták azon épületnek külső oldalán kö falszint bé helyheztetett, 's e' végre mondva öntetett három vas Táblák, mellyeken eltörülhetetlen ki ülő betűkkel ezek olvastattak:

1. Az épület közepette a' kapu felett:

„serenissimvs Caesarevs regivs haereditarivs
princps Josephvs regni hVngariae
palatinvs MVat.

voyet reg. Cons. Mart. Sturman. Magyar ország
szinekkal.

2. ettül jobbra egy ölni távúlságra:

„Josephi magni Palatini Hungariae itineris Comites Vivant.

3. Balra a' kaputól:

„Supremus et Pro Comites I. Comitatus Gömör
Vivant 1806.

Be menvén Ő Csász. Kir. Herczagsége, meg futotta szemével azon vas öntő épületet, látta az akkoriban olvasztódott tüzes vasnak a' kementzéből való ki rohanását, és a' Vas rudaknak öntetődését; 's ezt el hagyván, midőn a' közzel lévő egy-

úgyü ugyan, de vidám leveles szín alá majd el juttana. a' Gömör Vármegyei Evangélika Augustána Valástételt követő Papi Sz. Társaság, a' végett ki küldött 5 lelki Pásztorok által, alázatos udvarlással és velős mondással köszöntötte Fels. Nádor Ispányunkat; kiket ditső öseitül örökségbe nyeri kegyelmesége szerént meg halgatván, sőt vélek Fejedelmi nyájassággal beszélgetvén, az ékekkel kínálkozó asztalhoz le üle. Itten egyebbek közt, megjegyzésre méltó volt azon üveg pohár, mely Fels. Nádor Ispányunk eleibe tettett: a' viznek tisztaságával vetekedő Kristályból lévén az ki metzve, az oldalán ki vésve egy hadi tzimmerrel körül vett hamvas korsót ábrázolt, mellynek alsó részén szembe tűnőképen német nyelven olvasni lehetett:

„Welch einen Helden schlieszt wohl diese Urne ein?“

„Wenn Oesterreich weint: so musz Laudon seyn!“

„Mely Hérónak zarja ez edény hamvait?“

Ha Austria sir: Laudon nyugszik itt!

(A végezte a' jövő postán.)

* * *

Leg ujjabb Levelek, Német Országról.

A' Pruszsus seregek, Szemmel-tartó armádia nevezett alatt három nevezetes pontokonfészkelik-meg magokat, t. i: *Westphaliában*, *Mündennél* (*Casseltól 2 orányira*), és *Hála* mellett a' Saale mejjékin. Ezek megett hátrább fognak fekünni a' tartalék seregek. — Annak a' seregnek számát, a' melly *Westphaliában* a' Gen. *Rüchel* vezérlése alatt már össze gyülekezett, 60 ezerre teszik. Ez

a' sereg meg lehetösen kiterjeszkedett, és a' Huszárok jó meszsziire szágoldoznak széllyel, annyira, hogy itt már tsak az össze tsapás hijjával van a' hadakozásnak elkezdődése. Még tsak beszéd ugyan, de nem hihetetlen, hogy a' *Swéd* Király maga is egy 40 ezer *Swéd* és *Pruszsus* katonákból álló sereget fog személyesen vezérelni, ha erre kerülend a' dolog. Hasonló beszéd, hogy az az idegen sereg, a' mellyett *Sléziába* várnak, 60—75 ezer emberekből áll.

Hogy *Anglus Admirális St. Vincent* 6 hadi hajókkal a' *Tugus* vize' torkába bévezett, és hogy még több hadi hajókat is vár oda, kedvetlenséggel említik a' *Párisi* közönseges levelek. Az *Argus* így ír felölle *anglus* nyelven: „Akár mely fogás alatt vagy czélozással történt is ez az *expeditzió*: nem egyéb fegyveres kézzel való bérontásnál. Sokkal könnyebb által látni ennek az ő igasságtalan voltát tsakugyan, mint a' véllé való czélozást eltalálni. *Portugalliát* akarják-é védelmezni az *Anglusok*, a' mely sem *Frantzia* sem *Spanyol* ország által nem fenyegettetik? Vágy ez is tsak az *Anglia'* régi *Systemájának* következése, hogy terjeszthesse a' had' inségeit, minden maga haszna és szüksége nélkül? Vagy valamely még ennél is veszedelmesebb, hanem még titkos homály alatt lévő *plnuma* van *Portugalliára* nézve? &c“